

Huvudman

Friskolan PANEA AB
Organisationsnummer 5567260954
info@piggelinen.se

Beslut

Datum 2025-10-03
Dnr SI 2025:5357
Sida **1 (10)**

Ärendet

Tillsyn av grundskolan Piggelinen i Karlskrona kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Friskolan PANEA AB att senast den **2 februari 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande särskilt stöd och frånvaro. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Friskolan PANEA AB inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Friskolan PANEA AB ska vidta följande åtgärder

Särskilt stöd

1. Se till att eleven och elevens vårdnadshavare ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas (3 kap. 9 § skollagen).
2. Se till att eleven och elevens vårdnadshavare, i de fall det fattas beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram, underrättas om det fullständiga innehållet i beslutet och hur det går till att överklaga det (28 kap. 16 § och 29 kap. 10 § skollagen samt 33 § förvaltningslagen (2017:900)).
3. Se till att beslut om anpassad studiegång fattas inom ramen för ett åtgärdsprogram och att det i beslut om anpassad studiegång framgår vilka avvikelser, avseende ämnen och omfattning, som görs från den ordinarie timplanen. Ett åtgärdsprogram med beslut om anpassad studiegång och eventuellt tillhörande beslut om anpassad studiegång ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (3 kap. 9 och 12 §§, 29 kap. 10 § skollagen samt 31 och 32 §§ förvaltningslagen).

Frånvaro

4. Se till att huvudmannen, varje gång en utredning om en elevs frånvaro inleds, lämnar uppgift om detta till elevens hemkommun. Huvudmannen ska dokumentera hur många frånvaroutredningar som har inletts under perioden den 2 oktober 2025 till den 26 januari 2026 samt vilket datum uppgift har lämnats till hemkommunen för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder (7 kap. 22 § skollagen).

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.lund@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 156, 221 00 Lund. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:5357) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden under hösten 2025 inlett en tillsyn av grundskolan Piggelinen i Karlskrona kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Piggelinen följer gällande bestämmelser om särskilt stöd och frånvaro.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat ett urval av åtgärdsprogram och frånvaroutredningar. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att

nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Anmäla och utreda elevers behov av särskilt stöd

Av intervju med lärare och rektor framgår att lärare anmäler till elevhälsan när de bedömer att en elev, trots extra anpassningar, riskerar att inte nå betygskriterierna. Anmälan görs på en särskild blankett där elevsituationen beskrivs. När blanketten inkommer till elevhälsan lyfts ärendet på nästkommande elevhälsomöte där rektor deltar. Dessa möten sker en gång i veckan. Lärarna uppger samstämmigt att processen hur en anmälan till elevhälsan går till är tydlig och att alla elever som för närvarande riskerar att inte nå målen trots extra anpassningar har anmälts. Lärare uppger dock att de inte vet vad som händer efter det att de lämnat in blanketten och de känner inte till om det alltid startas en utredning om särskilt stöd.

Personal från elevhälsan och rektor uppger att en utredning om särskilt stöd inte startas för alla elever som anmäls, utan att detta beror på vad som anges i blanketten. De förklarar att blanketten används för all typ av elevproblematik och att en anmälan om särskilt stöd inte särskiljs på blanketten. På blanketten beskrivs elevens problematik tillsammans med exempelvis måloppfyllelse och vilka anpassningar som har gjorts men läraren anger inte vad hen anser att eleven behöver. Det är elevhälsan tillsammans med rektor som sedan analyserar vad skolan bör göra i det enskilda fallet, exempelvis om en utredning om särskilt stöd bör startas. Både personal från elevhälsan och rektor uppger att det skulle kunna finnas situationer där en lärare anser att det behövs en utredning om särskilt stöd men där elevhälsan bedömer att en annan insats ska provas först. Rektor uppger att hen inte vet om lärarna i vissa fall upplever att det hade behövts någon annan insats än den som elevhälsan kommit fram till. Enligt hen inleds en utredning alltid när det beskrivna elevärendet indikerar att eleven kan vara i behov av stöd i sin skolgång. Personal från elevhälsan uppger att om en lärare uttrycker att en elevs behov av särskilt stöd behöver utredas så görs en sådan utredning och är man osäker på vad läraren vill anmäla så frågar man läraren.

Skolinspektionen har begärt och fått in en förteckning över elever som anmälts vara i behov av särskilt stöd under läsåret 2024/2025. Av

förteckningen framgår när anmälan har gjorts, när utredning har startats samt uppgift om huruvida ett åtgärdsprogram har upprättats eller inte. Av de 23 elever som enligt förteckningen har anmälts, har utredning startats i 12 fall. Personal från elevhälsan uppger i intervju att förteckningen avser samtliga elevärenden som inkommit och inte bara ärenden som rör särskilt stöd. Deras uppfattning är att samtliga elever som anmälts vara i behov av utredning av särskilt stöd också har utretts. Rektor bekräftar att förteckningen avser samtliga elevärenden och uppger att det, i de fall utredning inte har startats, rör annan typ av problematik, bland annat frågor som har hanterats av skolsköterskan.

Av intervju med rektor och personal från elevhälsan framgår vidare att utredningar om särskilt stöd genomförs av elevhälsan och att en utredning om särskilt stöd kan startas både om en elev uppvisar kunskapsmässiga och/eller andra svårigheter i sin skolsituation.

Åtgärdsprogram och beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram

Personal från elevhälsa och rektor uppger att det efter varje genomförd utredning om särskilt stöd fattas beslut om att åtgärdsprogram ska, alternativt inte ska, upprättas. Om ett åtgärdsprogram upprättas får elev och vårdnadshavare alltid kännedom om innehållet i beslutet. De ges dock inte alltid möjlighet att medverka när åtgärdsprogrammet utarbetas. Enligt elevhälsopersonal kan det handla om situationer där det är uppenbart vad eleven behöver för stöd. Rektor uppger att vårdnadshavare i vissa fall ges möjlighet att delta, men att det också finns situationer där de känner att det inte behövs.

När det gäller beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram uppger personal från elevhälsa och rektor att elev och vårdnadshavare inte alltid får kännedom om innehållet i beslutet och de informeras inte heller om hur det går till att överklaga ett sådant beslut.

Samtliga åtgärdsprogram som Skolinspektionen tagit del av innehåller en beskrivning av elevens behov av särskilt stöd, beslutade åtgärder för eleven, information om när åtgärdsprogrammet ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för att detta sker samt information om hur beslutet kan överklagas. I flera av åtgärdsprogrammen anges att elevens vårdnadshavare inte har medverkat i utarbetandet av åtgärdsprogrammet.

Elevhälsopersonal uppger att det stöd som bestäms också sätts in. Även rektor uppger att eleverna ges det stöd som det har beslutats om i åtgärdsprogrammen.

Beslut om anpassad studiegång

Skolinspektionen har i samband med tillsynsbesöket tagit del av fyra åtgärdsprogram för elever som enligt rektor har anpassad studiegång. Endast i ett av dessa åtgärdsprogram anges anpassad studiegång som en åtgärd för eleven. För de övriga eleverna framgår inte av åtgärdsprogrammen att de har anpassad studiegång.

Rektor uppger i intervju att det inte finns några separata beslut om anpassad studiegång för dessa elever utöver åtgärdsprogrammen. I inkomna synpunkter på Skolinspektionens tjänsteanteckning uppger rektor att det blivit ett missförstånd och att separata beslut om anpassad studiegång finns för aktuella elever.

Skolinspektionen har genom komplettering tagit del av dessa beslut. Samtliga beslut är fattade av rektor och daterade samma dag som elevernas respektive åtgärdsprogram. I besluten framgår att eleverna inte följer ordinarie timplan men det saknas en redogörelse av vilka avvikelser som görs från den timplan som annars gäller för respektive elev.

Rättslig reglering

Anmäla och utreda elevers behov av särskilt stöd

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövligt (3 kap. 7 § skollagen).

Åtgärdsprogram och anpassad studiegång

Enligt 3 kap. 9 § skollagen ska ett åtgärdsprogram utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. Åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 3 kap. 11 §, i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 3 kap. 11 a §, eller i form av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 §. Om en utredning enligt 3

kap. 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 10 § skollagen framgår att för en elev i bland annat grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas.

Av 3 kap. 12 § skollagen framgår att om det särskilda stödet för en elev i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan eller sameskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut om särskilt stöd innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan, specialskolan och sameskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen

Av 28 kap. 16 § skollagen framgår att beslut i fråga om åtgärdsprogram får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd.

I 29 kap. 10 och 11 §§ skollagen stadgas vilka av förvaltningslagens bestämmelser som är tillämpliga vid myndighetsutövning enligt skollagen hos offentliga och enskilda huvudmän.

Enligt 31 § förvaltningslagen ska det för varje skriftligt beslut finnas en handling som visar dagen för beslut, vad beslutet innehåller, vem eller vilka som har fattat beslutet, vem eller vilka som har varit föredragande och vem eller vilka som har medverkat vid den slutliga handläggningen utan att delta i avgörandet.

Av 32 § förvaltningslagen framgår att ett beslut som kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt ska – förutom i vissa angivna situationer – innehålla en klargörande motivering, om det inte är uppenbart obehövt. En sådan motivering ska innehålla uppgifter om vilka föreskrifter som har tillämpats och vilka omständigheter som har varit avgörande för myndighetens ställningstagande.

Av 33 § förvaltningslagen framgår att en myndighet som meddelar ett beslut i ett ärende så snart som möjligt ska underrätta den som är part om det fullständiga innehållet i beslutet om det inte är uppenbart obehövt. Om parten får överklaga beslutet ska han eller hon även underrättas om hur det går till.

Skolinspektionens bedömning

Anmäla och utreda elevers behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det inte framkommer annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav när det gäller skyldigheten att anmäla elevers behov av särskilt stöd till rektor, att utredning startas och att samråd ska ske med elevhälsa vid utredning. Det har visserligen framkommit att skolan har ett system som innebär att anmälningar om särskilt stöd inte särskiljs från andra elevärenden och att lärare endast beskriver problematiken utan att ange vilket behov eleven har. En rektor är enligt skollagen skyldig att starta en utredning efter en anmälan om behov av särskilt stöd. En rektor kan alltså inte underlåta att starta en sådan utredning för de elever som skolans personal anmält behöver få sitt stödbehov utrett. Den ordning som skolan har innebär att det inte alltid är tydligt vad lärare anmäler. Detta medför att rektorn får göra en bedömning av om det finns ett behov av att starta en utredning om särskilt stöd utifrån lärarens beskrivning. Enligt Skolinspektionens bedömning innebär detta en risk för att det inte alltid startas en utredning efter en anmälan om behov av särskilt stöd. Skolinspektionen konstaterar dock att det inte framkommit att det finns elever som inte har utretts efter att en sådan anmälan gjorts. Rektor och elevhälsopersonal är också av uppfattningen att en utredning om särskilt stöd startas om detta är lärarens avsikt med anmälan, oavsett om det rör kunskapsmässiga och/eller andra svårigheter.

Åtgärdsprogram och beslut om att inte upprätta åtgärdsprogram

Skolinspektionen bedömer att verksamheten inte fullt ut uppfyller författningarnas krav vad gäller åtgärdsprogram och beslut att inte upprätta åtgärdsprogram. Av Skolinspektionens utredning framgår att elev och vårdnadshavare inte alltid ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram upprättas. Vidare framgår att i de fall beslut fattas om att inte upprätta åtgärdsprogram underrättas inte elev och vårdnadshavare om innehållet i beslutet eller hur det går till att överklaga beslutet.

Det har i övrigt inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende åtgärdsprogrammets innehåll och att särskilt stöd ges i enlighet med beslutade åtgärdsprogram.

Beslut om anpassad studiegång

Skolinspektionen bedömer att verksamheten inte uppfyller författningarnas krav vad gäller beslut om anpassad studiegång. Det framgår inte av samtliga åtgärdsprogram, för de elever som har anpassad studiegång, att beslut om anpassad studiegång har fattats. Även om det fattas separata beslut som komplement till ett åtgärdsprogram, ska åtgärden enligt skollagen alltid framgå av ett åtgärdsprogram. Det framgår inte heller, varken av åtgärdsprogrammen eller av de separata besluten om

anpassad studiegång, i vilka ämnen och i vilken omfattning studiegången är anpassad. Ett beslut om anpassad studiegång är en ingripande åtgärd för den enskilde eleven eftersom det kan innebära att eleven lämnar grundskolan utan fullständig utbildning. Av det skriftliga beslutet ska därför framgå vad som beslutats, det vill säga vilka ämnen som berörs och i vilken omfattning.

Frånvaro

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med lärare, personal från elevhälsa och rektor framgår att lärare kontrollerar elevers närvaro vid varje lektion och om en elev är frånvarande men inte frånvaroanmäld skickas automatiskt ett meddelande om detta till elevens vårdnadshavare. Vidare ger intervjuad personal och rektor en samstämmig beskrivning av hur skolan arbetar om en elev har upprepade eller längre frånvaro. Av intervjuerna framgår bland annat att lärarna inledningsvis har regelbunden kontakt med vårdnadshavarna om en elev har upprepade eller längre frånvaro. Om frånvaron uppgår till omkring 15–20 procent eller om lärarna av annan anledning känner oro för frånvaron anmäls detta till elevhälsan. När ett elevärende inkommer till elevhälsan påbörjar elevhälsan en utredning av orsakerna till frånvaron. Vårdnadshavarna blir alltid involverade i dessa utredningar. En representant från elevhälsan uppger att det i vissa fall kan visa sig att frånvaron beror på semester eller sjukdom och att man då kan lägga ner utredningen i ett tidigt skede men att man i övriga fall utreder orsakerna till frånvaron. Vidare uppges samstämmigt att åtgärder sätts in efter genomförd utredning. Vilken typ av åtgärder som sätts in beror på vad frånvaron berott på och intervjuad personal ger som exempel studierelaterade åtgärder, anpassad studiegång, kuratorskontakt eller samarbete med socialtjänsten.

Enligt både representanter från elevhälsan och rektor informeras huvudmannen om samtliga frånvaroutredningar som startas, vilket sker på möten som hålls veckovis. Vidare uppger de att hemkommunen inte alltid informeras när en frånvaroutredning inleds, utan endast om frånvaron uppnår 20 procent två månader i rad eller 100 procent i en månad, vilket är i enlighet med kommunens riktlinjer. En representant från elevhälsan uppger att skolan inte ska anmäla frånvaro till kommunen om den inte når kommunens gräns, även om eleven enligt skolan har en problematisk frånvaro. Rektor uppger vidare att rapporteringen till kommunen sker oidentifierat och används av kommunen i statistiskt syfte.

Rättslig reglering

Av 7 kap. 17 § skollagen framgår att rektor ska se till att vårdnadshavarna informeras samma dag vid ogiltig frånvaro.

Av 7 kap. 19 a § skollagen framgår att om en elev har upprepade eller längre frånvaro från bland annat förskoleklassen och grundskolan ska rektorn, oavsett om det är fråga om giltig eller ogiltig frånvaro, se till att frånvaron skyndsamt utreds om det inte är obehövt. Utredningen ska genomföras i samråd med eleven och elevens vårdnadshavare. När en utredning om en elevs frånvaro har inletts ska rektorn se till att frånvaron snarast anmäls till huvudmannen.

Av 7 kap. 22 § skollagen framgår att när en skolpliktig elev börjar eller slutar vid en skolenhet med en annan huvudman än hemkommunen eller det hos en sådan huvudman har inletts en utredning om elevens frånvaro enligt 19 a §, ska huvudmannen snarast lämna uppgift om detta till hemkommunen.

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att verksamheten inte fullt ut uppfyller författningarnas krav vad gäller arbetet med frånvaro. Av utredningen framgår att hemkommunen inte alltid informeras när en frånvaroutredning har inletts. Huvudmannen har en skyldighet att lämna sådan information varje gång en frånvaroutredning har inletts, vilket är en förutsättning för att hemkommunen vid behov ska kunna vidta åtgärder för att säkerställa rätten till utbildning för skolpliktiga barn i kommunen. Det har i övrigt inte framkommit annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav avseende att vårdnadshavarna informeras samma dag vid ogiltig frånvaro, att en frånvaroutredning, i de fall det inte bedömts vara obehövt, inleds när en elev har upprepade eller längre frånvaro, att åtgärder sätts in samt att huvudmannen informeras om samtliga frånvaroutredningar som har inletts.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Friskolan PANEA AB:s verksamhet vid Piggelinen uppfyller inte författningarnas krav vad gäller särskilt stöd och frånvaro. Det finns därför skäl att förelägga Friskolan PANEA AB att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

X Anna Thuröe

Beslutsfattare

Signerat av: Anna Thuröe

Utredare Julia Axelsson har varit föredragande i ärendet. I ärendets handläggning har även utredare Ida Sköld Aliefendic medverkat.